

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 110 K.
Félévre 60 K. Negyedévre 30 K.
Egyes szám ára 3 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam 42. szám.

Vasárnap, október 16.

A gátszakítók.

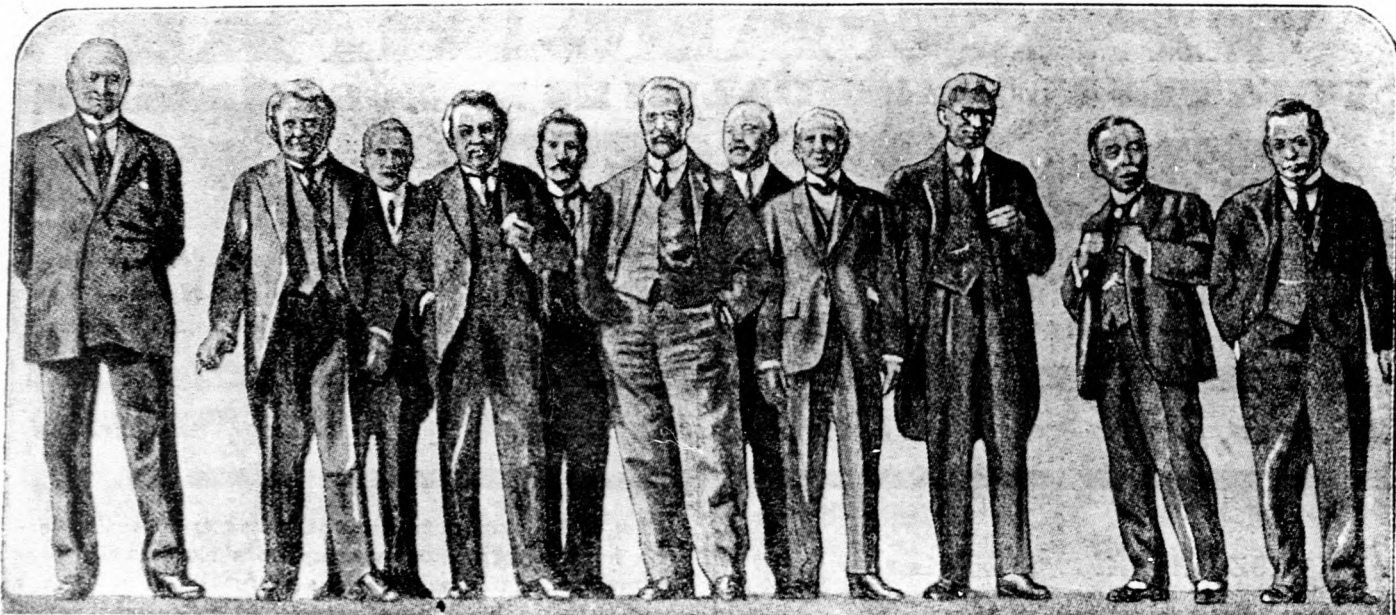
(—y.) Azt a kérdést, hogy ki csinálta az októberi forradalmat, épen úgy nem fogják tisztázni sohasem, mint ahogyan nem állapíthatják meg a világháború okozóit sem. Mikor a világháborúban látszat szerint jól állottunk, ezren és ezren lelkesedtek a háborúért és a felelősséget is nagy önérettel vállalták volna. Hol vannak most ezek? És hol vannak azok a nagyhangúak, akik az októberi zenebonát dicsőítették és nyilatkoza-

taikat, hirlapi közleményeiket szabály szerint azzal végezték, hogy a forradalom vívmányainak biztosítása a leg-szentebb feladat! Csak néhány szerencsétlen flótás jutott bele utólag a büntetőjog kelepcéjébe, ezek semmiképpen se tagadhatják el szereplésüket. De a nagy tömeg be-leásta magát az új kurzusba, vagy lapít és tudni sem akar a multakról.

Igen sok jóhiszemű ember belesodródott az októ-beri forradalomba jobb sorsra méltó bizalommal és lel-kesedéssel. Az Ausztriától való elszakadásnak, Magyar-ország tökéletes függetlenségének és a határvédelemnek

A kolozsvári Ferenc József Tudomány-egyetem ünnepélyes megnyitása Szegeden.
Az egyetem tanácsa fogadja a kormányzót.

Az ántánt legfelsőbb tanácsának tagjai munkatársaik kíséretében.

A képen balról jobb felé haladva Curzon lord, Lloyd George, Perelli della Rocca, Briand, Berthelot, Bonomi, Loucheur, della Torretta márki, Harvey ezredes, Hayashi márki, Ishii őrnagy.

jelszavai félrevezették az avatatlanokat. Aztán beleoltoták már a lelkekbe azt a meggyőződést, hogy a világ rendjének változnia kell s a forradalmat mint elkerülhetetlen ítéletidőt fogadtuk.

De hiszen a forradalmi erőt fel lehetett volna használni szép célok, nemes eszmék érdekében is, ha a mozgalmat okosan és hazafiasan viszik tovább. Csakhogy éppen az volt a baj, hogy a forradalom vezetői csupa bomlasztó munkát folytattak. Királyságot, alkotmánygyűlést, hadsereget megszüntettek egy csapásra s a fej és kard nélkül maradt szerencsétlen országot a külső ellenségek martalékává tették. Idebent pedig avatatlan és éretlen szájhősök ragadták magukhoz a hatalmat, akik az ígért jobb jövő helyett előkészítették a Kun Béláké diktatúráját.

Most már lehetetlenség kideríteni, hogy az események előidézői között hogyan oszlik meg pontosan a felelősség, ki volt jóhiszemű, ki könnyelmű, ki ostoba, ki gonosz. Utólag még a halálra ítélt Kéri is úgy adja elő dolgot, hogy a hazaszeretet szent érzései vezették minden cselekedetét. A Tisza-pör volt vádlottjai forradalmi szereplésüket valamennyien eszményesítve adták elő s valósággal nemzeti hősként szépitették magukat. A bíróságnak pedig nem volt feladata, hogy ledörzsölje róluk a hamis festéket. A bíróság Tisza István vérfoltját kereste a vádlottak lelkén s aki a gyilkosságban való részvétel miatt nem volt elítélhető, az megszabadult.

Igy megszabadult Fényes László és Vágó Willheim is. Tisztázva lett, hogy a gyilkosságban semmi részük nincs. Ők nem ölték meg Tiszát, csak a forradalmat csinálták. Ők nem tiporták le a nemzet vezetését, csak a feldagadt folyó gátját szakították keresztül.

Budapest, október 15.

A NAGY PÖR UTÁN. A Tisza-pörben megbízták az ítéletet. Kéri-Krammer Pálra, aki «Az Est» munkatársa volt, bebizonyosodott, hogy Tisza István megölését rendezte. Ezért kötél általi halálra ítélték. Nem akasztják föl, mert az orosz szovjet több ezer derék magyar hadi-

foglyot ad vissza érte. Szegény orosz föld, minden akasztófavirágot be kell fogadnia. Csak a mi véreink jöjjenek vissza rettenetes börtöneikből! A halálos ítélet mellett azonban van egy fölmentés is: Fényes Lászlót a bíróság nem találta bűnösnek Tisza meggyilkolásában s ezért fölmentette. Ez azonban még nem azt jelenti, hogy Fényes László, ez a nyugtalan forradalmár, minden dologban ártatlan. Nagy része volt abban, hogy az ország fölfordult s annyit szenvedtünk és szenvedünk mindannyian. Az Estbe mérgezett tollal írta cikkeit. Az volt a bogara, hogy az erkölcsöket védi s a szegényeket pártolja. Pedig legtöbbször ártatlan embereket hurcolt meg, békés családi életet dult föl s tett szerencsétlenné sok jóra való embert. Erre nézve a legfőbb bizonyíték az, hogy ő tette közzé a legtöbb «belyreigazítást». Sokat kellett visszaszívnia, mert nem igazat írt. Nagy szerencsétlenség volt, hogy ilyen emberek kezébe került akkor az ország vezetése. Okuljunk a történeken: ne ballgassunk többé rájuk s ne olvassuk mérgezett írásaikat.

*

MIT VÁR A FÖLDMIVESNÉP? Azt várja, hogy a nemzetgyűlési képviselők kevesebbet civakodjanak és többet dolgozzanak. Nem megy a földreform: pótolják a törvényt, hogy ha nem bírja a földművesnép most megváltani a kisajátítható nagybirtokokat, akkor azokat földbérlet szövetkezeti úján kaphassa meg egy éven belül és pedig elővételi joggal. Mindjárt megnyugszik a nép, ha látja, hogy kezén van a föld. De ma a kisbérletek ügye is oly csebul áll, hogy vannak is, nem is és ha vannak is, többnyire a kevésbé termő területeken. Hozzáuk rendbe a bázhelytörvényt is, mert azon is van foltozni való. Ne engedje meg a törvény, hogy képtelen árakat követeljenek a bázhelyekért. Ha a földművesember termését két éven át tudták maximálni, tessék az egyszer a bázhelyeket is maximálni. Sürgősen oldják meg a keresetnélküli földművesmunkások olcsóbb kenyérellátását. Adjának munkát a földműveseknek. Mert biába civakodnak, nem lesz boldogabb az ország, ha Pál helyett Mihály lesz a miniszter s a szegény emberek tovább színylődnék munka és kenyér nélkül.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

A kisgazda- és földművespárt legutóbb tartott értekezletén egy programtervezetet

terjesztettek elő. A pártértekezlet a tizpontból álló tervezetet egyhangulag magáévé tette és elhatározta, hogy egyes módosításokat a legközelebbi értekezleten lehet benyújtani.

A programtervezet értelmében a párt leszögezi, hogy *keresztény és nemzeti alapon* áll. Kimondja, hogy követeli a független nemzeti királyság intézményes biztosítását, tiltakozik a nemzetgyűlés időtartamának meghosszabbítása ellen, kívánja az általános titkos egyenlő választójog törvénybe iktatását, továbbá állami kiadások terén a takarékoság elvének szigorú keresztülvitelét és a kereskedelem szabadságának helyreállítását, a munkáskérdés sürgős megoldását,

a földbirtokreform erélyes és sürgős végrehajtását

és a tűzbélyek, kísérletek, legelők birtokának újabb törvény útján való szabályozását.

A párt végül felszólította a kormányt, hogy csak akkor hajlandó támogatni, ha ezeket az elveket magáévé teszi.

Bethlen István gróf miniszterelnök Mihelyt visszatér külföldi útjáról, Pécselt tartandó beszédjében válaszol a kisgazdapárt kívánságaira.

Politikai körökben egyesek a

Földbirtokrendező Biróságot

okolják a földreform végrehajtásának lassú menetért. Ezzel szemben illetékes helyen megállapították, hogy a bíróság a reábizott munkát *páratlan buzgalommal és lelkesedéssel* végzi. Három hónapi fennállása óta több mint lizenhétezer házbélyet osztott ki.

A baranyai választáson a kisgazda- és földművespárt valamennyi kerületben állított jelöltet és a győzelem biztos reményében veszi föl a küzdelmet. A testvérpártok közbenlépésére a kormány biztosította a választási agitáció szabadságát és utasította a közigazgatási hatóságokat, hogy a választási gyűléseket engedélyezzék.

A kormány Nyugatmagyarországot az ántánt kívánságára kiűrtette és ezután a nagykövetek tanácsának főszoállítására elküldhette képviselőit

a velencei tanácskozássra.

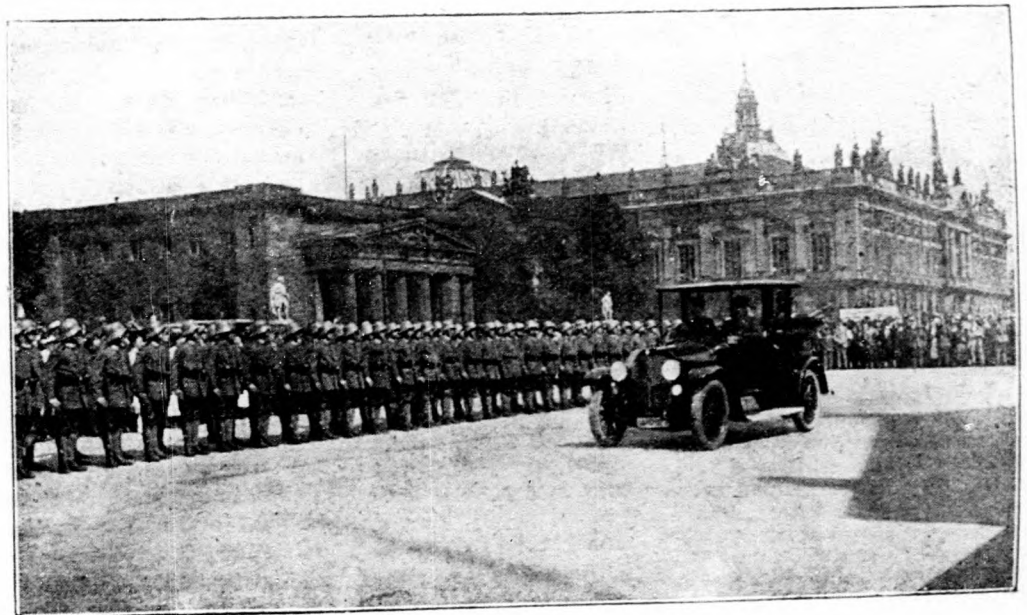
A magyar kormány részéről Bethlen István gróf miniszterelnök és Bánffy Miklós gróf külügyminiszter utaztak Velencébe. Az osztrák kormányt Schober dr. szövetségi kancellár képviselte.

Nyugatmagyarországon a helyzet változatlan, mert az osztrákok még a kiűrés után sem merik az országrészt megszállni.

Szomszédaink félnek az elkeseredett lakosság dühétől és azt remélik, hogy a velencei tanácskozáson sikerül mégis *békés megegyezés* után a nyugatmagyarországi kérdést rendezni.

Ebert, a német birodalom elnöke, Wirth birodalmi kancellár kíséretében az ünnepélyre érkezik.

A birodalom elnöke a kivonult díszszázad előtt.

MEZŐGAZDASÁG

A herefélék talajtrágyázó hatása.

Irta: Neuberger Ferenc dr.

Az utolsó évtizedekben megalakult tejszövetkezetekkel kapcsolatban a kisgazdák szarvasmarhaállománya jelentékenyen megsaporodott. Ennek természetes következménye volt, hogy a kisgazda egész gazdálkodási rendszere is átalakult. Szántóföldjéről az ugar kiszorult, helyét elfoglalták a legkülönbözőbb takarmánynövények, főleg a herefélék: jobb talajokon a lóhere és lucerna, gyengébb talajokon a baltacim, bíborhere és nyúlzapúka. Hogy a herefélék kitűnő tejelőtakarmányt adnak, köztudomású; kevés kisgazda tudja azonban, hogy a herefélék termelése azért is indokolt, hogy e növények közvetve is hasznot hajtanak neki, amennyiben a talaj táplálóanyag készletét fokozzák, arra trágyázólag hatnak.

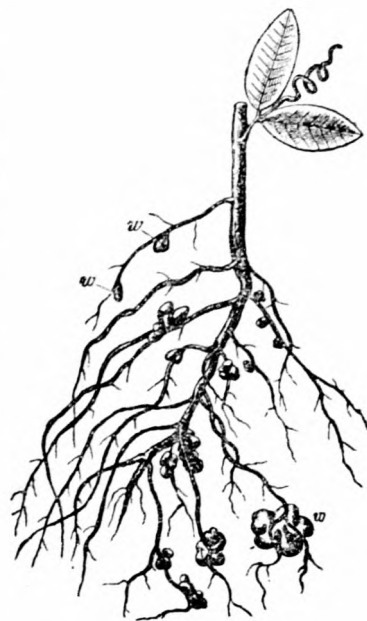
Hogy e feltűnő jelenséget megértsük, tudnunk kell, hogy a növények egyik legfontosabb táplálóanyaga a nitrogén, melyet gyökereik segítségével a talajból salétromsav alakjában vesznek fel. De éppen a salétromsav a talajban csak csekély s így igen könnyen kimeríthető mennyiségben van jelen. Pótlásáról a gazda istállótrágya, esetleg salétrom-mútrágya alkalmazásával gondoskodik. Csodálatos, hogy ámbár a levegőben tömentelen mennyiségben van meg a növényeknek e szükséges táplálóanyaga, a nitrogén — hiszen a levegő lényegében két gáznak, az oxigénnek és a nitrogénnek keveréke — mégis, mint azt számtalan kísérlet bebizonyította, a legtöbb növény a levegő szabad nitrogénjét értékesíteni nem tudja, hanem e táplálóanyagot illetőleg kizárólag a tudj említett módon a talaj salétromsavára van utalva. Egyedül a pillangós növények, melyek

közé a herefélék is tartoznak, tudják a testük felépítéséhez és gyarapításához szükséges nitrogént a levegőből felvenni, sőt mi több, még felesleget is tudnak e fontos táplálóanyagból a talajban lekötöni. E táplálóanyag felesleg pedig a pillangósok után vetett növényeknek — rendszeren a gabonának diszlesét s így termését fokozza.

Vajjon mi képesíti a pillangós virágú növényeket e sajátos táplálkozási módra?

Ha egy ilyen növénynek, pl. a borsónak gyökérzetét a talajból óvatosan kihúzzuk, az egyes gyökereken; mint azt ábránk szépen feltűnteti, kis gumócskákat találunk. A tudományos vizsgálatok kiderítették,

hogy e gumócskák belsejében igen apró, szabad szemmel nem látható szervezetek, baktériumok élnek. A baktériumok a talajból kerültek a még fiatal gyökerek belsejébe, hol izgató hatásukra a növényfaj szerint alakban, nagyságban változó, de mindig jellegzetes gumócskák fejlődnek. Az ily módon a gumócskák belsejében lakást találó baktériumok, ott lekötik a levegő szabad nitrogénjét és fehérjévé alakítják át. Ebből a fehérjéből táplálkozik a pillangós növény, melynek így a talaj salétromsavára szüksége nincs.

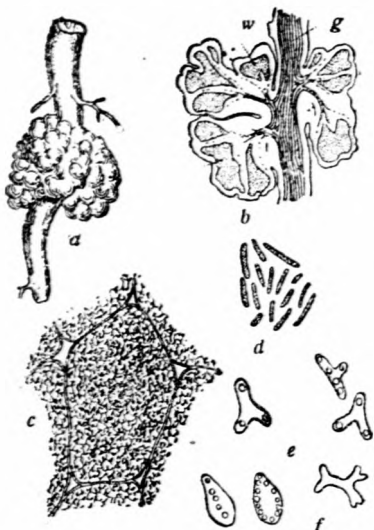
Borsó gyökérzete gumókkal.

Mindaddig, míg a növény el nem virágzott, míg magot nem kötött, a gumócskák a bennük felhalmozódó fehérje folytán teltek, duzzadtak. Amint azonban a magképzés megindul, a gumócskák petthüdtékké lesznek, belsejükben a fehérje megfogyatkozik, mi természetes is, mert a magképzéshez van a növénynek legtöbb fehérjére szüksége.

Ha azonban a pillangós virágú növényeket, nevezetesen pedig a hereféléket teljes virágzásukban, mielőtt még magot kötöttek volna, takarmánynak lekaszáljuk, a növények gyökérzetével együtt a fehérjétől duzzadó gumócskák a talajban maradnak s ott elkorhadnak. A korhadás folyamán különböző talajbaktériumok a gumócskák fehérjéjét átalakítják más nitrogéntartalmú vegyületekké, végeredményben salétromsavvá, vagyis azon növényi táplálékká, melyre a pillangósokon kívül minden más növénynek oly nagy szüksége van. Ezen alapszik a pillangós növényeknek s így a hereféléknek is talajtrágyázó, táplálóanyagban gazdagító hatása.

Az elmondottakból következik, hogy nagy hibát követ el az a gazda, ki csak azért, hogy hosszabb ideig legyen friss zöldtakarmánya, a herének egy részét későn, a teljes virágzás után kaszáltatja. Bár látszólag így több szénát kap, de e széna minősége gyengébb, miután a növények már elöregedtek, elfásodtak; leginkább pedig az által árt magának ez a gazda, hogy ez időre a növényekben a magképzés már megindult s a gyökér gumócskáiban összegyűjtött fehérje erre elhasználódott s a talaj tápláló anyagkészletének fokozására kevés marad vissza.

A pillangós virágú növényeknek talajtrágyázó hatását még fokozhatjuk, ha az egész növényzetet a virágzás megindultával alászántjuk. Ez az ú. n. **zöldtrágyázás**, mely foszfor és káli mútrágyával kapcsolatban teljes trágyázásnak felel meg. Németországban a laza, homokos talajokon e trágyázási módot kiterjedten alkalmazzák; nitrogényűjtő növényül a csillagfürtöt vetik. Tudományos vizsgálatok alapján e pillangós növényvel holdanként kb. 100 kgr. nitrogént lehet lekötöni, mit ha salétrom-mútrágya alakjában akarnánk a talajba juttatni rendkívül költséges lenne.

A csillagfürt (*Lupinus*) baktériumlakta gyökérgumócskája, a gyökérgumó természetes nagyságban (Woronin), b ugyanannak hosszanti metszete, g a gyökér edényfalába, amelyből a bakteriod-szövethez *w* finom edényfaláb-ágak mennek, c egy sejt baktériumokkal, közepén a sejtnag, 600-szor nagyítva, d a még meg nem változott baktériumok, e és f a megváltozott alakú baktériumok (bakteroidák, involúciós alakok). 1500-szor nagyítva.

Egyszerű eszköz virágzó káposztánk megvédésére. Irtá: Kadocsa Gyula dr.

Aki maga termeszt káposztamagszükségletét, az előtt nem ismeretlen az a kis zöldes, gyakran kékes fémfényű bogárka, amely a káposztavirágot ellepi, annak belsejébe furakodik s a virág porzóit és termőjét, szóval ama részeit megrágja, amikből a mag képződik. Ez a *repcebogár*. Nevét onnan kapta, hogy a repcének is hasonló módon pusztítja virágát. A repcebogár-bántotta virág meddő lesz, nem köthet magot. De nemcsak a bogár, hanem a kukaca is a virágban él. A nősténybogar a virágokba rakja tojásait s a tojásokból kikelt piciny, fehér kukacok ugyancsak a virág belsején élősöknek. Később nekimennek a fiatal becőknek s ezeket rágják, furgálják meg.

A repcebogár ellen feltétlenül védekeznünk kell. Aki nem védekezik, hanem magára hagyja káposztját, a természetre bízva növényei sorsát, vajmi kevés magot fog kapni. Elpusztul a fele, olykor kétharmada is a virágoknak. Ha meggondoljuk, hogy — különösen a mostani nehéz időkben — milyen nagy értéket képvisel a káposztamag, az ekként elpusztult mag valóban nagy anyagi veszteséget jelent számunkra, melyet zsebünkben leszünk kénytelenek pótolni. Kénytelenek leszünk drága magot vásárolni, mert ami termett, olyan kevés, hogy nem fedezi szükségletünket.

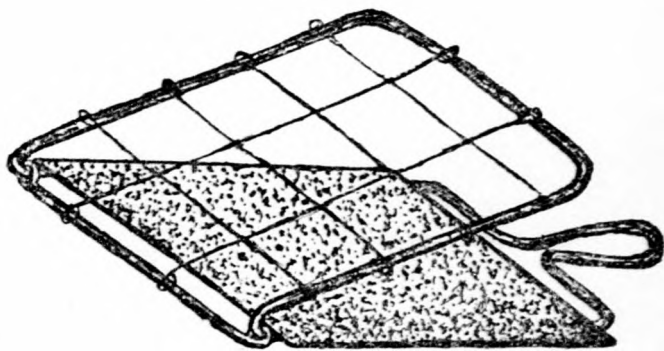
A repcebogarat igen egyszerű módon lehet irtani. A csatolt képen bemutatok egy bárki által, házilag is készíthető eszközt, amellyel a bogarat összefoghatjuk. Erős drótból két téglalakú vázat formálunk, ezeket egyik rövidebb oldalukon oly módon kötjük vékony dróttal egymáshoz, hogy a felsőnek síkja ferdén lejtse az alsóra, amint a képen szemlélhető. Az alapnak vett vázra keménypapírost kötünk. Ezt a vázat már készítésekor úgy formáljuk meg, hogy egy kis nyele is legyen. Nem kell külön nyelet hozzáerősíteni, hanem magát a drótot csavarjuk úgy, hogy ezt a nyelet is kiadja. Aki ügyes, az a felső és alsó lap vázát egy drótszállból készítheti. Egy másik drótszállal azután összeköti a két sarkot, amely a felső és alsó lap elhajlásánál támadt. Így mindenesetre szilárdabb a készülék. A csatolt képen bemutatott fogószerszám is ezt a készítményt mutatja. A felső, ferdén lejtő, vázat hosszában, szélétben spárgával hálózunk be. Majd a kemény papírosra hernyóenyvet, ha ez nincs, akkor híg, de nem csepegő, kátrányt kenünk. Most már kész a fegyver, mehetünk a küzdelembe!

A készüléket nyelénél egyik kezünkbe fogjuk s kissé ferdén odatartjuk a megtisztítandó virág mellé, másik kezünkkel pedig a virágot gyengén odaütögetjük a spárgahálóhoz. Ez utóbbi megvédi a virágot attól, hogy az enyvhez ragadjon. Az enyves lap viszont megfogja a hálón áthullt bogarat. Az eljárást minél előbb kezdjük meg s már akkor fogjuk össze a bogarakat, mielőtt tojásaikat a virágba rakták volna. Amíg szükségesnek látjuk, naponta egyszer menjünk így végig káposztavirágjainkon. Legjobb a délelőtti órákban, 10 óra felé, végezni e munkát, amikor a repcebogár már megélnéül s a virág mélyéből kifelé húzódik, de még nem repül. Korábban még nagyon mélyen van a virágban, később pedig már élénken repül.

Nem szabad türelmetleneknek lennünk s azt hinnünk, hogy egy-kétszeri eljárással a bogarakat mind összefoghatjuk. Ezt nem érhetjük el sohasem, mert a

vadontermő vadrepceről, repcsényről és egyéb gyomról, továbbá a termesztett repceről naponta újabb bogár csapat száll át kertünkbe. Ha azonban naponta összefogjuk a bogarat, az nem rongálhatja meg olyan nagy mértékben a virágot, hogy rendesen meg ne termékenyüljön. Mihelyt a kis becők kitolakodnak a virágból, már nyert ügyünk van, megmentettük a magot s a bogárral többé semmi gondunk. Tessék megpróbálni, jelen esetben a próba — biztos szerencse!

AKÁC ALAPOS KIIRTÁSA. Ha egy akácfa kidöntünk, gyökérzetének nyomában még sűrűn bukkannak fel a gyökérsarjak s gátolják a szántást, elnyomják a művelési növényeket stb. Mindettől megszabadulunk, ha a fának kiirtásakor a gyökérzet életképességét is megszüntetjük. Ez úgy eszközölhető, hogy aratás után közvetlenül körülgyűrűzzük a kivágandó fa törzsét, azaz a törzsről gyűrű alakban arasznyi szélességben a kérget és háncsot baltával lehasítjuk. A gyűrűzés következtében nemcsak a törzsnek a gyűrű fölötti része hal el, hanem a gyökérzet is és így egy sarjhajtás se fog mutatkozni.

Repcebogár-fogó.

AZ IDŐJÁRÁSNAK BEFOLYÁSA A CUKORRÉPA TERMÉSÉRE ÉS CUKORTARTALMÁRA. Dr. Grohmann vizsgálatokat folytatott ezen érdekes kérdések tisztázására. Ennek eredményeképpen az tűnt ki, hogy a termés mennyisége szoros összefüggésben van a csapadék (eső) mennyiségével. Minél nedvesebb az időjárás, annál nagyobb szokott lenni métermázsákban a holdankinti termés. A cukortartalomra legnagyobb befolyása van a verőfényes napok számának a vegetáció utolsó hónapjaiban, feltéve, hogy a hőmérsék is megfelelő és a répa normalisan fejlődött. Ez érthető is, mert a cukor tulajdonképpen a levelekben készül s innen vándorol le a gyökérbe. A leveleknek cukorképző munkája pedig annál élénkebb, minél erősebb a napfény és minél nagyobb a levegő hőmérséke.

SZEGBEHÁGÁS. Ha a ló vagy szarvasmarha éles tárgyra, hegyes szegbe stb. lép, hirtelen sántítani kezd. Néha a hegyes tárgy csak kevéssé hatol bele a pata elevenjébe, húsos rész, máskor azonban esetleg a patacsontot, a hajlító-inat vagy a pataizületet is megsérti. Első teendőnk ilyen esetben a hegyes, éles tárgyat eltávolítani és a szarut a behatolás helyén tölcser-alakban kimetszeni, hogy az így készített nyíláson át a sebhez orvossággal behatolhassunk. Az orvoslás abban áll, hogy a lemeztelenített húsos részt alaposan kimossuk, majd megáztatjuk fertőtlenítő oldattal, betérítjük tiszta vattával, majd kátrányt öntünk rá s fődéles patkóval befedjük. Könnyebb esetek egy hét alatt gyógyulnak, de — ha a csont és izület megsérült, akkor rendszerint súlyos operáció és több hétre terjedő gondos ápolás árán is — sánta marad a lovunk, illetőleg csak lépésben használható.

A BURGONYALOMB TAKARMÁNYÉRTÉKE.

Ha a burgonyalomb a burgonyaszedés alkalmával még nem száradt el teljesen, akkor érdemes feltakarítani és állatok takarmányozására használni. Igaz ugyan, hogy zöldelő állapotban egy solanin nevű mérget tartalmaz, mely esetleg hasmenést, felfúvódást, bõrgyulladást, görcsöket, stb. okozhat, de besavanyított vagy szárított állapotban a méreghatás megszűnik s aggodalom nélkül etethető — tán a növényeket kivéve — minden állattal. A besavanyított burgonyaszár a zombolyázott csalamádéval egyértékű takarmány. A besavanyítást legjobban répalevéllal és esetleg némi polyvával rétegezve eszközölni. Kisebb mennyiségben a zöld lomb kórokozó. Így a magyaróvári akadémia gazdaságában ökröket heteken át takarmányoztak 1/3-rész burgonyaszár és 2/3-rész csalamádé keverékével. Hadseregünk lóállománya takar-

keresztződött az itteni borzderes és magyar fajtából származó egyedekkel. A keresztelés szülõttei ugyan eleinte nagyon tarka, egyenetlen képet kölcsönöztek a községi gulyáknak, de később apaállatokul következetesen simmenthali bikák tartása következtében minden következő nemzedék lépésről-lépésre közeledett a simmenthalihoz. A tej értékesítésére a tejszövetkezetek útján jó alkalom nyílt, miért is a gazdák iparkodtak a legjobban tejelő tehének ivadékait megtartani. Ugyancsak a bonyhádvidéki gazdák voltak azok, kik belátták, hogy a bonyhádi marha piros-tarka színe mellett a széles, mély, hosszú törzsű, oszloposlábú és nagytestű simmenthalihoz csak akkor lehet hasonlóvá, ha az ivadékokat oly kiadósan takarmányozzák és egészséges felnevelésben részesítik, mint a svájciak. Az okszerű tenyészkiválasztásnak és a felnevelési rendszernek gyümölcsseit élvezik most a szorgalmas tolnai gazdák, kikhez az ország minden részéből tódulnak a vásárlók.

A TRÁGYALÉ ÉRTÉKE. Stutzer, königsbergi tanár, trágyalémintákat elemezett meg, melyeket más és más gazdaság küldött be hozzá. Különösen a két legfontosabb trágyázó elemnek, a nitrogénnek és kálinak meghatározására fektetett súlyt és a következő eredményeket nyerte: nitrogéntartalom egy literben 66.5—2.42 gramm, káliumtartalom egy literben 10.41—4.21 gramm. Legnagyobb befolyást a trágyalé értékére a kezelés gyakorol.

AZ ISTÁLLÓ HÖMÉR-SÉKE.

Télen az istálló levegője tiszta és mérsékelt hőmérsékletű legyen. A falusi istállók rendszerint alacsonyok és szűkek, hideg időjárás mellett nyomasztóan melegnek, miután az ajtókat és ablakokat zárva kell tartani, ennek következtében a levegő tisztasága se megfelelő. Az istálló hőmérséke 25—20° C közötti legyen. Ilyen hőmérséklet mellett használtatott fel a takarmányokban levő tápanyagokból legkevesebb a légzésre. Új istállók építésénél ez okból sohasem szabad elfelejtkezni célszerű szellőztető készülékek alkalmazásáról, mert csak ezek által érjük el, hogy az istálló levegője tiszta és megfelelő hőmérsékletű legyen. Régi, alacsony istállókban

is lehet javítani a helyzetet azáltal, ha nagyobb ablakokat vágnak az ablakra és a mennyezetet a lehetőség szerint felemeltetik.

Szabó Sándor dr. csongrád megyei főispán a hó 8-án vezette oltárhoz Mátéffy László föld-birtokos leányát, Jolánkát. Képünk az ifjú párt ábrázolja.

mányinséges helyeken naponta 3—3 kg. zöld burgonyaszárat minden hátrány nélkül fogyasztott. A juh még kevésbé érzékeny a solaninmérgezés iránt, mint a ló, vagy szarvasmarha, miért is a juhval a burgonyaföldet bátran legeltethetők.

A FÁK TÖRZSÉNEK ÓSZI GONDOZÁSA.

A vízajtásokat és a fák törvénél előtörő gyöksarjakat késő ősszel tőből ki kell vágni. Október hó közepén szokás a fák törzsét lekaparni s mésszel kevert agyaggal bekenni. Ezen eljárás következtében a mohók és zuzmók, melyek a törzsen élõsködnek, elpusztulnak. De ne ringassuk magunkat ama hitben, hogy ezen meszelés a vértetűt és a hernyók tojásait, petéit is tönkretesz. Ezeket csak a bordóji lével vagy mészkénlével való permetezés öli el, mit kora tavasszal kell eszközölnünk. Annak idején erről bővebben fogunk írni.

A BONYHÁDI MARHA EREDETE. Hazánk népies tenyésztésében legnagyobb hírnévre a tolnamegyei Bonyhád község és vidékének piros-tarka tájfajtája tett szert. E tájfajta úgy keletkezett, hogy a Tolnába települő svábok eredeti hazájukból piros-tarka hegyi marhákat hoztak magukkal, mely

TANÁCSADÓ

KÉRDÉS. Kiskorú vagyok. Becsületsértésért tehetek-e feljelentést? (Timár, Szarvas.) — **FELELET.** Minthogy 16 éves elmúlt, saját nevében megteheti a büntető járásbírósnál az illető ellen a feljelentést.

KÉRDÉS. Hadiözegek kaphatnak-e kedvezményes vasuti jegyet? (Derecskei hadiözegek.) — **FELELET.** A kereskedelmi miniszter még az állami tisztviselők kedvezményes utazási jogosultságát is nagyon megszorította, úgy hogy hadiözegek nem számíthatnak vasuti jegyre.

HEMPEL FRIDA, Amerika legkiválóbb énekművésznője, aki 2500 dollár (több mint félmillió korona) honoráriumot kap esténként, — eredeti (Original) «Gramophon»-hanglemezen meghallgatható Sternberg királyi udvari hangszergyár VII. ker., Rákóczi-út 60. sz. «Gramophon»-osztályában.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Jugoszláviából kiltították

a „Vasárnap”-ot.

A szerb belügyminiszter lapunkat az ország egész területéről kiltította. Ennek az intézkedésnek oka semmi más, mint az igazságunktól való gyáva reitigés, a sorainkban lüktető bazaszerelet erejétől való babonás félelem és az a ballatlan erőszakosság, amely a megszállók egyetlen kormányzati eszköze. Fájdalmasan nélkülözzük ebben a pillanatban, hogy nem lesz módunkban délen raboszkodó testvéreinknek magyar szóban magyar érzést küldeni vigaszul, törbeteillen hitünk azonban, hogy a megszállók embertelen önkénye, ostoba erőszakossága csak még jobban bozzánkfüzi a szenvedőket — ba lebet még fokozni ezt az érzést. Velük vagyunk, értük küzdünk ezután is.

A KORMÁNYZÓ VÉGIGJÁRTA BARANYÁT.

Horthy Miklós kormányzó az elmúlt héten látogatta meg a szerb megszállás alól felszabadult Baranyát, ahol a lakosság mindenütt páratlan lelkesedéssel fogadta. Csütörtökön, e hó 9-én érkezett Pécsre a kormányzó, Ráday belügyminiszterrel és Nádossy Imre országos főkapitánnyal. A fellobogzótt pályaudvaron Belitska Sándor honvédelmi miniszter, Soós Károly altábornagy és a helyi hatóságok képviselői fogadták. Az üdvözlések és a kormányzó válasza után bevonultak a városba. Az útvonalakat sűrűn lepték el a felszabadult területek valamennyi községéből eljött küldöttségek, valamint a városban lakók nagy tömege. A Szécheny-téren a polgármester üdvözlő szavai után a kormányzó beszédet mondott, majd hódoló felvonulás következett. Ezután küldöttséget is fogadott a kormányzó, majd délután a sportünnepélyt és este a színházi díszelőadást nézte meg. Másnap Szentlőrinc, Szigetvár, Görögál, Darány, Lakócsa, Sellye, Vajszló, Siklós, Szalonta községeket látogatta meg. E hó 7-én Mohácsot, Dunaszekcsőt, Báltaszéket, Baját tekintette meg.

A CSEH-SZLOVÁK HATÁRMENTI LAKOSSÁG MAGYARORSZÁG MELLETT TÚNTET. A magyar-cseh-szlovák határ megállapítására kiküldött bizottság megsemmisítette az Ipoly torkolatától a román határig terjedő határrészt, hogy a határvonal általános határát megállapíthassa, hogy meggyőződjenek arról, vajjon alaposak-e a határ megváltoztatására irányuló magyar követelések. Ebből a célból két albizottság alakult. Mindkét albizottság útját a magyarság lélekemelő tüntetése kísérte, hogy elszakított testvéreinket csatolják az anyaországhoz.

RAVASZ LÁSZLÓ ELMONDOTTA PÜSPÖKI POGRAMMJÁT.

Az elmúlt vasárnapon a dunamelléki református egyházkerület folytatta közgyűlését, amelyen Ravasz László, az ujonnan megválasztott püspökmondotta el mélységes gondolatokkal teli programját. Magyarország keresztény ország, — jelentette ki a püspök — amelynek küzdenie kell minden keresztény-ellenesség, minden pogányság és minden judaizmus ellen. A keresztény felekezeteknek együtt kell működni és én Erdélyből tudom, hogy ez az együttműködés lehetséges. A püspököt programja végén az egybegyűlt nagyszámú hallgatóság percekig ünnepelte.

Ravasz László,
az új dunamelléki református
püspök.

A NÉPSZÖVETSÉG ELFOGADTA MAGYARORSZÁG KÉRELMÉT A FÖLVÉTELI TÁRGYALÁS ELHALASZTÁSÁRA VONATKOZÓLAG. A népszövetség teljes ülése tegnap elfogadta a javaslatot, hogy Apponyi Albert gróf levele értelmében Magyarország felvételi kérvényének a tárgyalását halasszák el a legközelebbi ülészakra.

PUSZTUL A FELVIDÉK NÉPE. Az erdős kárpátokban 1919-ben 4430 volt a halálozások száma, 1920-ban pedig már 17.613. Kétségtelen, hogy ennek a borzalmas halálozási arányszámnak elsősorban gazdasági okai vannak.

A német cserediákok tiszteletérz az Altruista szövetkezetek az Eszterházy-utcai pártkörben társas ebédet rendeztek. Az egyetemi tanács képviselőinek, a vendéglátóknak és a német egyetemi hallgatónak csoportja.

A SZERBEK CSENDŐRSZURONNYAL TARTANAK NÉPSZAVAZÁST A MURAKÖZBEN. *Muraszombatban, Szentistvánlakon, Kébelén* a népszavazás alkalmával csendőrök jártak szerte a községekben és kényszeríteni akarták a lakosságot arra, hogy Jugoszlávia mellett szavazzanak és Sándor királyt éltsék. A lakosság a felszólításra való feleletül egyhangúlag kitörő lelkesedéssel éljenze Magyarországot és kijelentette, hogy őket hiába kényszerítik, ők magyaroknak születtek és magyarok is maradnak.

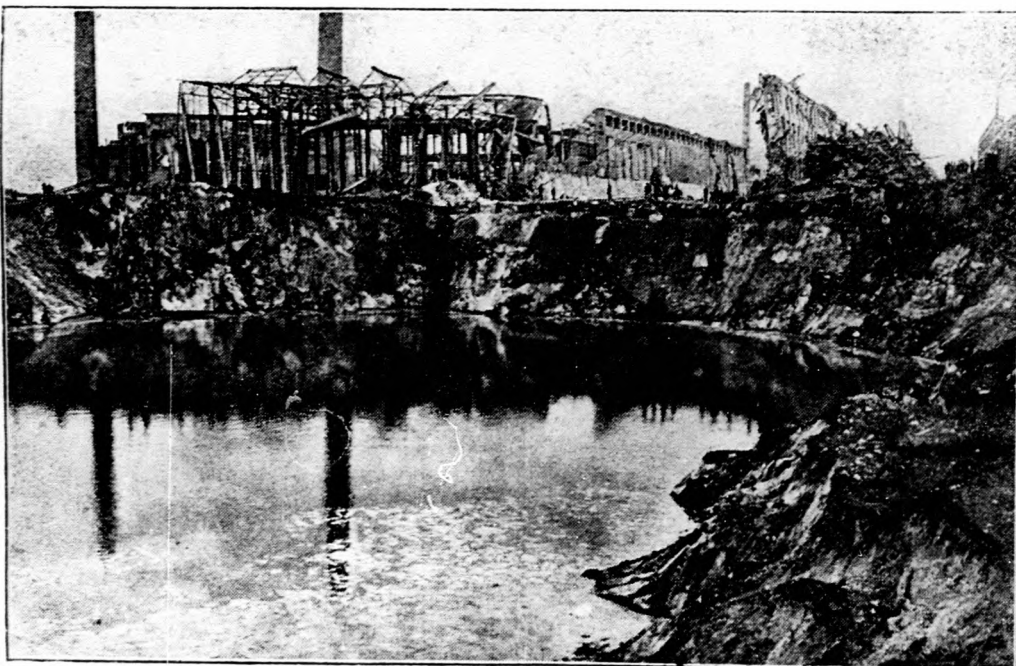
MEGHALT EGY SZÁMÚZÓTT KIRÁLY. Württemberg volt királya, *II. Vilmos*, szombaton meghalt lebenhauseni kastélyában, ahol lemondása óta teljes visszavonultságban élt. A nagy fölfordulás izgalmi túlságosan megviselték a hetvenhárom éves aggastyánt, akiben lemondása óta alig pislkolt az élet. A királynak egy leánya van, *Paulina* hercegnő, *Wied Vilmos* hercegnek, Albánia volt fejedelmének felesége.

OKTÓBER HATODIKA. Az aradi vértanúk emlékezetére a Ferenciek templomában gyászmisét tartottak, amelyen nagyszámú előkelő közönség vett részt. — Az erdélyi magyar székely munkások a temetőben tartottak ünnepséget október 6-ika emlékére. — A főváros középiskolái is kegyeletesen emlékeztek az aradi gyásznapra. — Szegeden a vértanúk emlékének gyászistentisztelettel adózott a város közönsége.

HINDENBURG SZÜKSÉGESNEK TARTJA AZ IFJÚSÁG HARCISZELLEMEK ÉBRENTARTÁSÁT. *Hindenburg* vezértábornagy egyik nyilatkozatában a következő kijelentést tette: «Németország nem kockáztathat meg újabb háborút. Mégis ébren kell tartani az ifjúság lelkében a harcias szellemet, mert csak így kerülhetjük el, hogy az események készületlenül találjanak bennünket.»

ÖT MILLIÓ GYERMEK ÉHEZIK OROSZORSZÁGBAN. A moszkvai népegészségügyi hivatal jelentése szerint az éhező gyermekek száma 4.701.000. A szovjetkormány rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében ezentúl újra adnak útleveleket külföldi utazásokra. Egy útlevél díja a külföldre szóló utazási engedéllyel együtt 300.000 rubel.

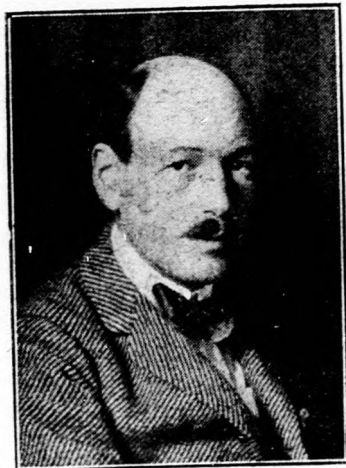
HALDOKLIK A JAPÁN CSÁSZÁR. *Tokióból* jelentik: A japán császár állapota hivatalos jelentés szerint egyre rosszabbodik. A lakosság minden pillanatban halála hírét várja.

Néhány héttel ezelőtt Oppauban (Németország) egy vegyészeti gyár robbant fel, több mint ezer munkás halálát lelte és nagyon sokan megsebesültek. Képünk a robbanás színhelyén támadt óriási tölcserő mutatja be, amely megtelt vízzel.

KÖTÉLHALÁLRA ÍTÉLTÉK KÉRI KRAMMERT. A több, mint három hónapig tartó Tiszapörben okt. 5-én hozott ítéletet a bíróság. *Gadó István* dr. törvényszéki elnök zsúfolt terem előtt hirdette ki az ítéletet, amelynek értelmében *Kéri-Krammer Pált*, mint felbújtót, *kötéláltali balállal*, *Gaertner Marcellt*, mint bűnrészt, *tizennégy évi fegybüzzel sújtották*; *Fényes Lászlót* és *Vágó-Wilheim Jenőt* pedig felmentették. *Szilassy Pál* dr. királyi ügyész a két felmentő ítélet ellen fellebbezést jelentett be. *Fényes Lászlót* a bíróság azonnal szabadlábra helyezte, *Vágó-Wilheim Jenőt* pedig átkísítették a Margit-körtuti fogházba, most a katonai ügyészség különböző bűncselekményekért még felelősségre vonja. A halálra ítélt *Kéri Pál* nem kért kegyelmet; ő egyébként a magyar hadifoglyokért cserébe kért kommunisták névsorán szerepel, így valószínűleg kiadják Oroszországnak.

VÉR NEM VÁLIK VÍZZÉ. *Korláth* Eörs magyar nemzeti hadseregbeli ezredes megszökött kassai börtönből. A fogház őrsége a szökést nyomban észrevette és az ezredest rövidesen utólerkte, visszakísérte börtönébe. A cseh lapok a szökési kísérletet úgy adják hírül, hogy az ezredes séta közben véletlenül és szórakozottságból lépte át a börtön kapuját, nem pedig szökési szándékból. A Kassai Napló munkatársa azonban fölkereste cellájában *Korláth* ezredest, aki a következőket mondotta: «*Kijelentem, hogy a börtön udvarát szökési szándékkal hagytam el. Bátoran és férfiasan vállalom érte a következményeket, bármennyire hátrányosak is legyenek azok számomra nézve. A négyheles fogdát a lehetetlen helyzet érlelte meg bennem a szökési gondolatát. Kijelentem azt is, hogy szökésem által hazámnak kioldtam szolgálatokat lenni.*»

Kéri-Krammer Pál,
a halálra ítélt Tisza-gyilkos.

MENNYI KATONÁJA VAN AZ ÁNTANTNAK? Hivatalos adatok szerint Franciaország 1.034.000 főnyi hadseregével a világon második helyen áll, az első hely Kinéé 1.370.000 emberrel, Angolország hadserege 440.500, az Egyesült-Államok hadserege pedig 140.000 főből áll. Németországnak ezzel szemben 100.000 főnyi hadsereget engedélyeztek.

NAGY VASÚTI SZERENCSÉTLENSÉG PÁRIS KÖZELÉBEN. A batignollesi alagútban, a Saint Lazare pályaudvar közelében egy személyvonat belefutott egy másik vonatba. A világtógáz-tartályok robbanása folytán több vagon meggyulladt. *Kilencven utas halt meg.*

Olvasóinkhoz!

Felkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése folyó év október 15-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Október 15-én új előfizetést nyitottunk, s mindazoknak, akik legalább egy évre előfizetnek, vagy előfizetésüket egy évvel meghosszabbítják, ingyen és bérmentesen küldjük meg díszes kiállítású, gazdag tartalmú, 1922. évre szóló

Vasárnap Kaptárunkat,

mely a tavalyinál nagyobb terjedelemben jelent meg.

Lapunk előfizetési ára félfőre 60 korona, egész évre 110 korona.

A BAJOR KIRÁLY SÁRVÁROTT. Lajos volt bajor király vasárnap óta családjával együtt sárvári birtokán tartózkodik. A volt király a lakosság körében igen népszerű és állandóan nagy szeretettel veszik körül.

FELMENTETT KORMÁNYBIZTOSOK. A kormány Prahatúr Tamás dr.-t Baranya vármegye és Goszlonyi Gyulát Pécs város főispáni teendőinek ellátásával is megbízott törvényhatósági kormánybiztosokat ettől a tisztségüktől, buzgó szolgálatainak elismerése mellett saját kérelmükre felmentette.

CSAK BEUTAZÁSI ENGEDÉLY ALAPJÁN ADNAK CSEH ÚTLEVELET. A cseh-szlovák útlevélhivatal figyelmezteti a Szlovenszkóba utazó magyar közönséget, hogy a cseh-szlovák külügyminiszteriumi rendelet értelmében magyar útlevelek láttamozása kizárólag csakis az illetékes zsupáni hivatal által kiállított beutazási engedély alapján eszközölhető, melyet a budapesti útlevélhivatal közvetítésével táviratilag is lehet kérni.

ÚJRA ÉLETBE LÉPTETIK AZ ESKÜDTSZÉKI INTÉZMÉNYT. A kormány a közeljövőben felülvizsgálja az esküdtszék felfüggesztéséről szóló rendeletet, hogy eleget tegyen a trianoni béke rendelkezésének és utasította a törvényhatóságokat, hogy az esküdtek listáját állítsák össze.

A LISZTKIVITEL IDEIGLENES BETILTÁSA. A kormány elrendelte, hogy mindaddig, míg a kivitelre esetleg még bocsátható lisztmennyiségre vonatkozó pontos adatok beszerezhetők lesznek s ezek alapján a lisztkivitel kérdése ujonnan lesz szabályozható: a magyar királyi vámhivatalok búza- vagy rozsliszt kivitele utáni illetéket nem vételezhetnek be. Az eddig már befizetett kiviteli illetékek alapján búza- és rozsliszt csak az esetben vihető ki vámkülföldre, ha a szabályszerű kiviteli illeték lefizetését igazoló nyugta legkésőbb f. évi október 1-én lett kiállítva.

KOMLÓBEHOZATAL MEGSZÜNTETÉSÉT KÉRIK A GAZDÁK. A komlótermelő gazdák panasszal fordultak az OMGE-hez és kérték, hogy tegyen lépéseket a komló behozatal megszüntetésére. A termelők végighajlálják a sörgyárakat, de ott szába sem állanak a termelőkkel, meg sem nézik a min tákat azzal, hogy a magyar komlóra nincs szükségük. Az idén a sörgyárak 4000 mázsa komlót szándékoznak behozni s ezért igen nagy összeg vándorolna a külföldre. Kívánatos volna, hogy a kormány a sörgyárakat a magyar komlótermés átvételére rászorítsa.

A PORLÁSI ÉS DARÁLÁSI SZÁZALÉK. Több helytelen rendelkezésből kifolyólag a közéletmészési tanács értesítette a hatóságokat arról, hogy a malomőrlelnél 3% porlást számíthatnak fel, a darálásért pedig 12%-ot kötelesek darálató feleinek felszámítani. Minden egyéb rendelkezést hatályon kívül kell helyezni.

BEVÁLT A MAGYAR ÓPIUMTERMELÉS. A Sopron-megyében végzett ópiumtermelési kísérletek sikerrel végződtek. A földművelési miniszterium megállapította, hogy az előállított termék teljesen egyenértékű a Szmirnából szállított anyaggal. A miniszterium fölhívta a termelőket, hogy jövőre nagyobb mértékben állítsák elő az ópiumot.

A KECSKEMÉTI SZŐLÉSZETI ÉS BORÁSZATI KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSA. Az elmúlt vasárnap nyitották meg ünnepélyes külsőségek között a kecskeméti szőlészeti és borászati kiállítást. A miniszterelnök képviselőjében Fáy István főispán volt jelen, ott voltak azonkívül Szomjas Lajos földművelésügyi és Wimmersberg kereskedelemügyi államtitkárok, az illető miniszterek képviselői, továbbá a hatóságok kiküldöttjei.

Székely góbé időmérés.

Hegyek között, kanyargó országuton megy a harctérrel sebesülten visszatérő katona Udvarhely felé. Az útmellet kapáló székelytől megkérdezi, hogy messze van-e még Udvarhely? Mennyi idő múlva érhet be a vasúthoz?

— Csak menjen!... — biztatja a székely.

— Megmondhatná kend, hogy hány órajárás!

— Menjen csak! menjen!... — biztatja a székely.

— Csunya szokása van kendnek!...

— Csak menjen!... A katona megigazítja a karkötést és haragosan indul tovább az ország-

uton. Mondogatott is valamit a székely góbének, de az számba se vette. S mikor egy kőhajításnyira ment utána kiált a székely:

— Egy óra múlva Udvarhelyen lesz!

— Miért nem mondotta ezt hamarabb?!...

— Azért, mert amíg a menését nem látám, addig az időmérést sem tudhatám!...

REJTVÉNY.

A rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 45-ik számunkban közöljük.

A 39-ik számunkban közölt képrejtvény helyes megfejtése:

«Lószerszám.»

Megfejtették: Hangonyi János, Kórozs Antal, Kórozs Istvánné, Boros Mihály, ifj. Nagy Pál, Király Lajos, Szobek Lóránd, Vedrődy Gusztáv, idb. Boros Pál, Baukó György, Becker Annuska.

Jutalomkönyvet nyertek: Vedrődy Gusztáv (Eger), Baukó György (Békéscsaba), ifj. Nagy Pál (Városhidvég), Boros Mihály (Eger), Szobek Lóránd (Eger).

A 40-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő heti számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

Október 11-én.

Gabonavásár. (Fővárosi árak.) Búza 1750—1775 K, rozs 1850—1840 K, takarmányárpa 1450—1475 K, sórárpa 1525—1600 K, repce 1900—1950 K, tengeri szemes 1700—1780 K, tengeri csöves 1025—1050 K, zab 1350—1400 K, köles 1250—1290 K, fehér bab 1680—1700 K, tarka bab 1800—1820 K, új bab 2000—2100 K, korpá 840—960 K. Az árak a feladó állomáson értendők 100 kilogrammonként.

Takarmányvásár. Elsőrendű széna 700—750 K, búkköny és muhar 750—800 K, lucerna 700—750 K, szalma 330—350 K, takarmányszalma 400—450 K.

Vetőmagvak. Árak nyersáért 100 kilogrammonként: Lóheremag 10.000—12.000 K, lucernamag 9500—12.000 K, biborheremag 3000—3200 K, mák 6000—7100 K, cirokmag 1100—1100 K, viktória borsó 1900—2000 K, napraforgómag 1700—1750 K, lenmag 3500—3600 K, kendermag 2700—2800 K.

Szarvasmarhavásár. Kilogrammonként élőszuliban: Bika jobbminőségű 85—48 K, bika silányabb 22—30 K, ökör jobbminőségű 42—56 K, ökör közép 82—82 K, ökör alárendelt minőségű 15—20 K, bőhen 15—46 K, bivaly 18—26 K, növendék 18—24 K, kicsontozni való 15—19 K.

Lóvásár. Nehéz igásló 20.000—65.000 K, könnyű igásló 9400—19.000 K.

Sertésvásár. Kilogrammonként élőszuliban: Fialat nehéz sertés 105—115 K, fiatal középminőségű 95—102 K, könnyű sertés 75—90 K, öreg sertés 95—105 K, szedett sertés 70—99 K. Szalonna három táblás 155 K, négy táblás 150 K, könnyű 125 K. Zsír 190 K. Soványsertés árak: vészelt 70—75 K, nem vészelt 60—65 K.

Borjú- és juhvásár. Borjú 20—50 K, juh 18—20 K kilogrammonként élőszuliban.

Zöldségtételek és gyümölcs. Sárgarépa kilója 14—20 K, petrezselyem kilója 22—28 K, zeller kilója 14—20 K, kalarabé ősz fajta kilója 8—10 K, vöröshagyma makói kilója 15—16 K, vöröshagyma közönséges kilója 14—15 K, fokhagyma kilója 42—48 K, céklarépa kilója 7—8 K, fejeskáposzta kilója 11—12 K, kelkáposzta kilója 15—17 K, vöröskáposzta kilója 20—28 K, saláta, fejes darabja 3—5 K, retek, fekete, kilója 7—12 K, burgonya kilója 6—7 K, ugorka kilója 16—25 K, paradicsom érett, kilója 14—18 K, zöldpaprika apró, kilója 9—15 K, tölténivaló 8—24 K, tök, főzö kilója 4—6 K, zöld tengeri darabja 150—2— K, vajbáb kilója 24—28 K, sóska kilója 6—10 K, paraj kilója 8—12 K, savanyított

káposzta kilója 20 K, alma faj kilója 30—40 K, közönséges kilója 16—20 K, körte faj kilója 40—60 K, közönséges kilója 20—35 K, szőlő, csemege kilója 40 K, szőlő közönséges kilója 20—28 K, szilva, berzencei kilója 18—28 K, barack, ősz kilója 18—30 K.

Baromfi és tojás. Élő csirke, rántanivaló, párja 70—110 K, élő csirke sütnivaló párja 120—200 K, kacska, liba élő hizott kg.-ja 85—110 K, kacska, liba tisztított hizott kg.-ja 100—120 K, élő sovány kacska párja 120—160 K, élő sovány liba párja 400—700 K, élő tyúk párja 180—240 K, tojás darabja 580—6— K.

Bor és szesz. Az árak erősen emelkednek. A szüret kedvező időjárás mellett megkezdődött. A mustok minősége jó és valószínű, hogy az újborok szeszfoktartalmukát illetően is meglehetősen jók lesznek. A szüret kezdete óta nagyobb tételek kelnek el naponta emelkedő árak mellett, noha ezidőszent kivétel nincsen. Debrecen vidékén nagyobb tételű urasági árú 22—23 K-ig, sőt elsőrendű tételek legutóbb 32 K-ért keltek el literenként. Gyöngyösön a préselni való fehér szőlő árai 100 kg.-int 1800 K-ról 2400 K-ra szöktek fel, hogy újabban 2200—2300 K-ra visszaeszenek, mely árak mellett gyorsan elkelnek. Nagyobb urasági tételeket 3000—3400 K-ig vásárolnak. Különösen bőséges a termék Bácsalmás, Jánoshalma, Kelébia, stb. vidékén, ahol nagyobb mennyiségű parasztárú kerül piacra. — A szeszpiac irányzata állandóan szilárd. Elkelt finomított szesz adózva 240 K, adózatlan 140 K-ért. A vidéki finomított 120 K körüli árakat igényelnek finomítványukért, míg Budapesten másodkéz 225 K körüli árban ajánlja az adózott finomítványt. A gyümölcspálinka is megszilárdult. Valódi törkölyért és seprőpalinkáért 240—250 K és borpárlatért 320 K körüli árakat igényelnek a budapesti árúirtokosok.

Bőr és fagygy. A budapesti nyersbőrpiacra további áremelkedés volt. Legutóbb fizettek marhabőrért 114—120 K, borjúbőrért 200—210 K, juh-bőrért 85 K kilogrammonként a budapesti vágóhidon. A fagygyúpiacra fizettek a múlt héten nyersfagygyúért 40—60 koronát.

Idégen pénznemek legmagasabb ára. 1921. október 11-én: Egy drb Napoleon-arany 2050 K, dollár 611 K, francia frank 49 K, lengyel márka 1350 f, német márka 5 K 41 f, olasz lira 28 K 25 f, osztrák korona 2275 f, orosz rubel 2950 f, cseh szokol 7 K 19 f, román lei 5 K 80 f, szerb dinár 9 K 9750 f, 1 ezüst korona 27 papír koronát ér. 100 magyar koronáért Zürichben 083 svájci frankot fizettek.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNA.

Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR
STOWASSER

kir. udvari szállító
BUDAPEST,
II., Lánchíd-u. 5.
Általánosan elismert
legjobb világhírű
hangszerek és
húrok.
Legnagyobb gyár.
javítások és
hangelásokban
megbízható munkák.

„Falusi levelek“

cimen érdekes levélgyűjtemény jelent meg a „Vasárnap” című képes hetilap kiadásában. A leveleket faustak, nagyob-rész-en földművesemberek, valamint ezeknek női és leányai írták. A felhők azt állták elő, hogy mit tartanak életük legszebb sikereinek: a hűk a pályaválasztásról, a leányok pedig a magyar leány kötelességeiről emlékeznek. Végül a legkedves, bűbe írtak ezek, amelyekből istennek tisztelése, rendíthetetlen hazaszeretet, benső családláság munkakövé és derült életfelfogás sugárzik ki. A könyvet Buday Barna, a „Vasárnap” főmunkatársa rendezte saját alá s magasztól előszóval vezette be a leveleket és nagyrtekü. A télek legmélyéig hatoló tanulmányt írt hozzájuk. A tetszetős címlappal bíró értékes könyv ára 40,- korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában a pénz előzetes beküldése mellett vagy bármely lapelárusítónknál.

20

HA MEGVETTE, MUTASSA MEG ÉS AJÁNLJA MINDEN SZOMSZÉDJÁNAK!

20

EGYETLEN JÓRAVALÓ FALUSI HÁZBAN SEM HIÁNYOZHATNAK EZEK A NAPTÁRAK!

MINDEN LAPELÁRUSÍTÓ, MINDEN KÖNYV-KERESKEDÉS ÉS MINDEN HANGYA SZÖVETKEZET BÁRKI KIVÁNSÁGÁRA KIADJA

HUSZ KORONA

ELLENÉBEN AZ 1922. ÉVRE SZÓLÓ „UJ BARÁZDA NAPTÁRÁT”, VAGY A „NAGY KÉPES CSALÁDI NAPTÁRAT”.

ÉRTÉKTELEN PONYVANAPTÁRAKAT NE FOGADJON EL.

20

SZIVÁRVÁNY

ELBESZÉLÉS
IRTA: TÁRNAI ISTVÁN

(5. folytatás.)

— Hm. Azt már csak ő mondhatja meg. Azután még utána tette felkiáltó-jelnek: Vagy talán még ő sem!

— Ozt tehene is van? Hát azt meg miből vett?

— Biztosan nem abból a kilenc forintból, akit rád szedett...

— Hát jól gazdálkodott. Sokat szerzett.

— Sokat. Többet is, mint kellett.

István elérte a vastag célzást. Felkapta a sapkáját, a fejébe nyomta, azután ismét odadobta az asztalra. Elég volt rá, hogy elaltassa az indulatját.

— Ne forralja bennem a vért, édesanyám. Majd megkeresem én a magam igazságát.

De Szélpálné már megindította az ostromot, nem akarta abba hagyni eredmény nélkül. Kár volna az alkalomért. Hiszen minden percben bejöhethet a menyecske s akkor ki tudja, hogy fordulhat a kocka. Nem bízott a fiában.

— Hát úgy is kell. Keresd is meg. Nem vagy már gyerek, nem mondhatom néked, hogy mit tegyél és mit nem. De épen az volt mindig a baj, hogy sose hallgattál rám. Mikor elvetted, akkor sem. Akkor is csak a javadat akartam, mert üsmerem a fajtáját. És most is csak azt mondom, hogy...

Szélpál István odaütött az öklével az asztalra. Már piros volt az arca.

— Ne mondjon semmit! Tudom én ellátni a magam dolgát egyedül is!

— Na majd meglátom, hogyau látod el? Az igazság útján-e, vagy a világ csúfságára.

— Ne izgasson, édesanyám! Hiszen azért jöttem ide, hogy rendet tegyek a dögomban. Montam, amit montam. Úgy is fogok tenni, ahogy montam. A fiamat elviszem, az az enyém. Ő meg menjen, amerre a szeme lát és a lába viszi. És vigye magával a fattyát is.

Szélpálné gyönyörködött a fia tüzeiben, de keveselte a hatást, tovább akarta szítani.

— Hát így is kell annak lenni. Csak ozt ki is tarts a szavad mellett. Közelebb lépett a fiához és halkabbra fogta a szót. Hiszen akad a faluban hozzávalóbb cseléd elég. Amennyi csak kell. Szébb is, jobb is, hűségesebb is. Meg oztán olyan is, akivel jön egy-pár lánccsok is a házhoz. A Balogék Julcsája még most se ment férjhez, mert világéletében utánad esengett.

István türelmetlenül szólott közbe. Ne kommandáljon nékem édesanyám senkit. Nem kell nekem többet asszony.

— Nem-e? Már mér? Azért, mer e rossz vót? Hiszen csak nem mindenik alma férges, akad abban jó is.

István ismét felkapta a sapkáját, de ismét le is tette. Ezt a hirtelen mozdulatot szelepnek használta az indulatja csillapítására. Most is kissé nyugodtabban szólt már.

— Ne beszéljünk mostan erről. Van én nekem bajom elég más is. Nagyobb is annál, hogy ki legyen majd a második párom.

Szélpálné durcásan vállat vont. Szeretett volna még többet is mondani, mégis jobbnak látta, ha most nem feszegeti tovább a dolgot.

— Te tudod a sorsodat. Én csak a javadat akarom. Hanem...

Tovább nem folytathatta, mert Katonkáné toppant be az ajtón. Ő maga ment el borért, mert nem győzték a kis Veront hazavárni, ki fűnek-fának mesélgette, kit várnak a borra. Sikerült szépszóval, cselével-csallal néhány szivart is szereznie. Az üveget odaállította István kezébe s néhány poharat szedett elő a komótról.

— Magamnak kellett érte mennem. Nem akart a zsidó szivart adni. Azt monta, hogy nincsen. Pedig van neki, de eldugja az uraknak. A kis doktor cseléde most is cédu-lával gyűtt. Biztosan szivar kellett neki, de szóval nem merte kérni a többi ember miatt. De azért mégis lett. Na, igyál, fiam, azut gyúccs rá az egyikre.

— Köszönöm, nem azért gyöttem.

— Ej, hisz azt ugyanis tudom, hogy nem azért gyöttél. De azért csak

nem fog megártani egy kortyocská.

Szélpálné megelégtelte a szótlan-ságot. Indulni kezdett.

— Hát én elmék. Aztán ne feledd el, István, hogy vacsorára haza várunk.

Katonkáné maga volt az élő megdöbbenés. Összetette kövér kezét s hitetlenkedve kérdezte:

— Hiszen talán csak nem?...

Szélpálné azonban elejét vette a tiltakozásnak s röviden köszönt.

— Na Isten álgya meg, Katonkáné!

Nem nászasszony, csak így egyszerűen, pusztán Katonkáné. Katonkáné majd kipukkant, de szorította az agarakat. Szíves kétkedéssel tiltakozott.

— Ó, hiszen csak nem hagy itten bennünket a nászasszony?!

— Nincsen nekem itten semmi keresetem.

Ami dolga akad a fiamnak, azt elvégzi ő maga is. Na Isten áldja meg. Hát aztán, István, csak ne maradj soká el!

— Ne izgasson édesanyám.

Original Grammophon beszélő-
gépek és művészhanglemezek
magyarországi képviselője:

STERNBERG
kir. udv. hangszergyár
Rákóczi-út 60. sz.

**Ha Budapesten házat,
vidéken birtokot óhajt
venni vagy bérelni,
forduljon bizalommal
Schöffler és társa**
céghez:
Budapest, Baross-u. 17.

A „Hangya“ vidéki szövetkezeti-
nek tagjai a legjutá-
nyosabb árak mellett
szerezhetik be
ruházati cikkeiket, miért is ajánlatos, hogy
a kisgazda és földmives úgy a saját, vala-
mint a családtagjainak ruhaszükségletét
mint: kész férfi-öltönyök, férfi és női felsőkabá-
tok, fiu- és gyermekruhák, férfi és női kö-
tött kabátok, sweiterek, férfi, női és gyer-
mekharisnyák, szövet- és kelmeárukat
a „Hangya“ vidéki szövetkezeti
útján szerezze be.

**Ékek, ökealkatrészek,
boronák,
kapáló ékek,
fűkaszalók,
marokrakó és kévekövő aratógépek,
lógereblyék,
kési-járgányos-, motoros- és
gőscsaplókészletek.
2016 szecsavágók, répavágók,
darálók, morzsolók
s minden egyéb gazdasági
gép és szerzemény a**

„Hangya“ mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

Legjobban az jár, aki az „UJ
BARÁZDÁ“-ban és a „VASÁR-
NAP“-ban hirdet.

NEUSCHLOSS-LICHTIG
Repülőgépgyár és Faipar R. T. Budapest.

Központi iroda: Budapest, V. ker., Balaton-utca 2.
Telefon: 156—154, 79—43.
Gyártelepek: Budapest, V. ker., Pozsonyi-út 21—23.
Pestszentlőrinc, Gyömrői-út, Albertfalva.

GYÁRT: Gazdasági szekere-
ket, szekeralkatrészeket,
mezőgazdasági felszerel-
ési cikkeket, mindennemű
szerszámnyeleket, kisgaz-
da- és konyhabutorokat,
konyhaszükszereket, azon-
kívül parkettát, bútort,
torna- és sportszereket.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és
zsiros bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„Hangya“ cipőosztályánál.

Tehénbőr-cizmák, box-cizmák, munkáscipők nagy választékban.

Nagyapáról unokára

száll a híre a legtökéletesebb házi szernek, a

Diana-sósorszesznek,

mely úgy külsőleg bedörzsölésre, mint
belsőleg cukorra cseppentve, csodá-
latos eredménnyel használható mint
fájdalomcsillapító, hűsítő, felfrissítő,
egészségpótló szer. Egy kis üveg
ára 24 korona, egy középvég ára
65 kor., egy nagy üveg ára 130 kor.

☛ Kapható mindenütt! ☛

Főelárúsítóhely:

Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30. sz.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ

INTÉZET R.-T.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, el-
fogad olcsó díjtételekkel és kedvező feltételekkel

Tűzbiztosításokat

Jégbiztosításokat

Betöréses-lopás biztosításokat

Élet- és népbiztosításokat.

Más társaságnál érvényben levő bizto-
sításokat teljes felelőség mellett vesz át.
IGAZGATÓSÁG:

Budapesten, IV., Fővám-tér 2. félemelet.

Főkirendeltségi székhelyek:

BUDAPEST, GYŐR, DEBRECEN.

Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Szé-
kesfehérvár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegy-
háza, Nyíregyháza, Eger, Czegléd és Kecskemét.

Szakorvosi -endelő vér- és
nemibetegek részére.
Rendelés egész nap.
Rákóczi-út 82., I. em. 1. **EZUST SALVARZAN-OLTÁS!**

„PERIMUR“ bakteriumos egérintő

megfertőzi a mezei és házi egereket,
százzal hullanak és az egérvész
egymásközt javányosan terjesztik.
IMMUNITAS RÉSZV.-TÁRS.
orvos-vegészeti laboratórium
Budapest, IV., Párisi-utca 4. sz.

Fiatalos üde arcbőrt

varázsol elő 10 nap alatt és eltávolít min-
den teinhibát u. m.: mitesszer, pattanás,
sárgafolt, ránc, orrvörösség, likacsos, her-
vadt, petyhüdt bőrt, a dr. Kaysersling-féle
„Hyvarjon“ szépitőszert. A kúra egyszeri,
otthon végezhető minden feltűnés nélkül.
Betejezése után az arcbőr ragyogó szépség-
ben, gyermeki üdeségben és tisztaságban
pompázik. — Egy adag 75.— K. Vidékre
postaköltséggel és adóval 90.— K. Postai ren-
delések Hyvarjon-gyár főraktárához: Gross
Antal, Budapest, József-körút 28. intézendők

Budapesten kapható:

Török József gyógyszerész, Király-utca 12.
Opera-drogeria, Andrássy-ut 15.
Kartschmaroff-drogeria, Rákóczi-ut 50. és
Érzsébet-körút 1.
Róna-drogeria, József-körút 50.

Berson